ČESKÁ REPUBLIKA

# ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovaným **1) Policie České republiky, Policejní prezidium České republiky**, se sídlem Strojnická 27, Praha 7, **2) Vězeňská služba České republiky, Generální ředitelství Vězeňské služby ČR,** se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, adresa pro doručování P. O. Box 3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2013, č. j. 5 A 198/2012 – 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

## Odůvodnění:

Žalobce podal dne 8. 11. 2012 u Městského soudu v Praze žalobu, která je podle svého obsahu žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správních orgánů. Žalobce v ní popsal okolnosti své návštěvy správního úseku Městského soudu v Praze dne 13. 9. 2012, kdy měl v úmyslu jednak v informačním centru nahlížet do soudních spisů jej se týkajících, jednak se účastnit jednání ve své věci. Vylíčil, že do soudních spisů nakonec nenahlédl, neboť pracovnice soudu to podmiňovala nesmyslnými administrativními požadavky. Z informačního centra soudu jej vyvedla justiční stráž, žalobce pak čekal v čekárně na soudní jednání. Příslušník justiční stráže se poté dostavil s příslušníkem Policie ČR, který jej vyzval k prokázání totožnosti. Žalobce této výzvě nevyhověl, byl proto zadržen a eskortován na služebnu policie, kde s ním byl sepsán záznam o podání vysvětlení. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že jednání uvedených příslušníků ozbrojených složek bylo překročením pravomoci, a navrhl, aby soud určil, že

a) výzva „Jménem zákona“ i jí předcházející výzva k prokázání totožnosti ze strany příslušníka Policie ČR k žalobci dne 13. 9. 2012 v čekárně soudu v Hybernské ulici byla neopodstatněná a představuje zneužití pravomoci a odplatu za neuposlechnutí nesmyslných pokynů pracovnice soudu v informačním centru,

b) zadržení žalobce policistou a justiční stráží a znemožnění jeho účasti na soudním jednání probíhajícím téhož dne bylo nepřiměřené a projevem libovůle, tedy nezákonným zásahem,

c) záznam o podání vysvětlení z téhož dne je zčásti nepravdivý i náležitostmi neúplný, a jde tedy o zásah do práva žalobce na řádnou protokolaci výslechu.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 20. 2. 2013, č. j. 5 A 198/2012 – 31, řízení zastavil a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění nejprve zmínil, že žalobce na samostatném listě připojeném k žalobě požádal o ustanovení zástupce a nedostatek prostředků na úhradu služeb advokáta doložil čestným prohlášením o svých příjmových a majetkových poměrech. Městský soud si vyložil žalobcovo podání ze dne 8. 11. 2012 jako žádost o osvobození od soudních poplatků a usnesením ze dne 26. 11. 2012, č. j. 5 A 198/2012 – 5, žalobci nepřiznal osvobození od soudních poplatků s odůvodněním, že tohoto institutu zneužívá. Městský soud dále poukázal na skutečnost, že usnesením ze dne 22. 1. 2013, č. j. 5 A 198/2012 – 19, vyzval žalobce k úhradě soudního poplatku za žalobu ve lhůtě sedmi dnů. Zásilku s tímto usnesením si žalobce převzal dne 4. 2. 2013. Dne 23. 1. 2013 požádal žalobce o osvobození od soudních poplatků podáním prakticky stejného obsahu, jako byl výše zmíněný list připojený k žalobě ze dne 8. 11. 2012; „*Prohlášení*“ na rubu tohoto podání je stejné jako „*Prohlášení*“ předložené soudu dne 8. 11. 2012.

Z výše uvedených skutečností městský soud dovodil, že vůle žalobce vést toto řízení na náklady státu – přičemž tyto náklady by byly tvořeny jednak soudním poplatkem, jednak odměnou advokáta, jehož ustanovení si žalobce také žádal – byla zjevná již při podání žaloby.

Žalobcova žádost o osvobození od soudních poplatků podaná k poštovní přepravě dne 23. 1. 2013 nepřináší podle městského soudu nic nového, co by soud nezvážil již ve svém usnesení ze dne 26. 11. 2012; žalobce o svých poměrech uvádí jen to, co je soudu známo a co k osvobození v případě žalobce – jako osoby, která zneužívá nejen institutu osvobození, ale obecněji svých procesních práv a soudního systému jako takového – vést nemůže.

Městský soud proto o této nové žádosti nerozhodoval a dospěl dále k závěru, že tato žádost z uvedených důvodů také nemohla zabránit běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku, která počala běžet dne 4. 2. 2013 a marně uběhla dne 11. 2. 2013.

Jelikož žalobce soudní poplatek nezaplatil, zastavil městský soud řízení podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále též „zákon o soudních poplatcích“), ve spojení s § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Městský soud dodal, že v reakci na doručení výzvy k zaplacení soudního poplatku dne 4. 2. 2013 adresoval žalobce soudu dne 6. 2. 2013 tři e-mailová podání, jimiž se domáhal

- určení lhůty k provedení procesních úkonů u žádosti o ustanovení zástupce ze dne 7. 11. 2012 a u žádosti o osvobození od soudních poplatků ze dne 17. 1. 2013;
- prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku do doby vydání rozhodnutí NSS o návrhu na určení lhůty;
- možnosti nahlédnout do spisu u Krajského soudu v Českých Budějovicích.

Městský soud shledal zbytečným – jak ve vztahu k žalobci, tak ve vztahu k nadřízenému soudu – obšírně vysvětlovat, proč jsou tyto návrhy v dané procesní fázi nemístné a proč se rozhodl k nim nepřihlížet ani ve vztahu k nim nečinit žádné procesní úkony. Žalobce nebude tomuto vysvětlení přístupný, a naopak Nejvyššímu správnímu soudu (který bude pravděpodobně rozhodovat o kasační stížnosti proti tomuto usnesení) je to zřejmé s ohledem na jeho bohatou zkušenost se žalobcovými podáními. Městský soud považoval za vhodnější vyjádřit svůj postoj citací z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2012, č. j. 1 As 121/2012-22: „*Takto formulovaná žádost je podle názoru soudu zjevně šikanózní a není míněna vážně. Jediným smyslem takovéto žádosti je dosáhnout samostatného rozhodnutí soudu o této žádosti, nikoliv vyhovění žádosti. (...) Z celkové aktivity stěžovatele je evidentní, že jde z hlediska počtu návrhů o kverulanta, který soudům směřuje své žádosti nikoliv proto, aby bylo rozhodnuto o věci, ale proto, aby bylo nějak rozhodnuto. Stěžovatel se veškerou svou činností snaží dosáhnout toho, aby maximalizoval počet soudních rozhodnutí. Pravděpodobně v důsledku nadbytku volného času tímto svérázným způsobem hledá únik právě v komunikaci se soudy. Soudy včetně soudů správních jsou však povolány k ochraně práv, nikoliv k tvorbě zcela zbytečných rozhodnutí, která již zjevně nikoho ochránit nemohou, neboť zde o žádnou ochranu práv nejde.*“

V kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobce (dále též „stěžovatel“) namítal, že žádost o osvobození od soudních poplatků nebyla podána před 23. 1. 2013, neboť stěžovatel se o vedení řízení „*dozvěděl až z aktu České pošty dne 17. 12. 2012, proto o ní nemohlo být vydáno závazné usnesení 26. listopadu 2012.*“ Stěžovatel dále vyjádřil přesvědčení, že ozbrojené sbory nejsou nadány pasivní legitimací ve smyslu § 83 s. ř. s. Městskému soudu stěžovatel vytkl, že jej osočuje v jiném judikátu ze „šílené procesní aktivity ohromující soudnictví“ a ignoruje výslovnou žádost o osvobození od soudního poplatku podanou 23. 1. 2013. Podle stěžovatele městský soud svévolně klade překážky uplatnění práva stěžovatele na právní pomoc od počátku řízení. V této souvislosti zmínil, „*že bez vydaného rozhodnutí o žádosti o ustanovení zástupce nemůže úspěšně požádat o ustanovení advokáta*“. Další pochybení na straně městského soudu spatřuje stěžovatel v tom, že žádost o ustanovení zástupce si vyložil jako žádost o osvobození od soudního poplatku. Stěžovatel rovněž namítal, že mu soud k zaplacení soudního poplatku poskytl nepřiměřenou lhůtu. V této souvislosti uvedl, že i soudcovská lhůta musí být přiměřená a odůvodněná a soud měl na stěžovatele nahlížet jako na osobu, která nakládá s malými finančními prostředky. Závěr městského soudu o zneužívání soudního systému stěžovatel označil za zveličený a za nedovolené osočování.

V e-mailovém podání bez zaručeného elektronického podpisu ze dne 26. 3. 2013, stěžovatel požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, s tím, že naprostý

nedostatek prostředků a své sociální poměry dokládá čestným prohlášením připojeným k žalobě.

Žalovaní se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou, neboť podle jeho konstantní judikatury *„[v] řízení o kasační stížnosti proti usnesení městského, resp. krajského soudu, o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému a ve svém důsledku by popíralo smysl samotného řízení. Tato okolnost proto sama o sobě nemůže bránit projednání věci a vydání meritorního rozhodnutí.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz). Ze stejného důvodu nelze trvat ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti a nebylo tudíž třeba ani rozhodovat o žádosti stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti ze dne 26. 3. 2013.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.*

Kasační stížnost není důvodná.

Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v posuzované věci se jedná zejména o posouzení otázky, zda městský soud postupoval správně, pokud řízení zastavil pro nezaplacení soudního poplatku stěžovatelem.

Podle § 47 písm. c) s. ř. s. *soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.*

Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.* Podle odst. 3 téhož ustanovení *soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen*.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že městský soud usnesením ze dne 22. 1. 2013, č. j. 5 A 198/2012 – 19, stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě sedmi dnů od doručení tohoto usnesení zaplatil v kolcích na připojeném tiskopisu soudní poplatek za žalobu ve věcech správního soudnictví na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, který činí dle položky 18 bodu 2 písm. d) Sazebníku soudních poplatků 2000 Kč.

Zároveň stěžovatele poučil, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení zastaveno.

Z doručenky založené v soudním spise je zřejmé, že toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 4. 2. 2013. Týdenní lhůta k zaplacení soudního poplatku tak uplynula dne 11. 2. 2013. Stěžovatel však v této lhůtě, ani později soudní poplatek nezaplatil, ačkoliv byl řádně poučen o následcích nezaplacení poplatku. Stěžovatel tedy navzdory poučení nesplnil poplatkovou povinnost, což vedlo Městský soud v Praze k vydání usnesení o zastavení řízení.

Lhůtu k zaplacení soudního poplatku, kterou Městský soud v Praze stanovil v délce sedmi dnů, považuje Nejvyšší správní soud za přiměřenou; ostatně sám Nejvyšší správní soud stanovuje v případě stěžovatele i kratší lhůty k zaplacení soudního poplatku (např. pět dnů). Nelze tudíž přisvědčit námitce stěžovatele, že mu soud k zaplacení soudního poplatku poskytl nepřiměřenou lhůtu.

Nejvyšší správní soud připomíná, že se jedná o lhůtu dodatečnou - náhradní, neboť poplatek za žalobu je splatný dnem jejího podání, a stěžovatel byl tedy povinen kolkové známky v příslušné výši vylepit na podanou žalobu. Pokud tak neučinil, nepostupoval v souladu se zákonem. V takovém případě je soud povinen účastníka řízení vyzvat ke splnění povinnosti a účastník má možnost napravit své opomenutí a dodatečně soudní poplatek zaplatit v soudem stanovené lhůtě (obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 2 As 135/2012 - 8, www.nssoud.cz).

Při stanovení lhůty k zaplacení soudního poplatku není soud povinen přihlížet k majetkovým poměrům účastníka řízení, neboť tyto poměry zásadně hodnotí pouze ve vztahu k případné žádosti o osvobození od soudních poplatků. Délku lhůty přitom soud nemusí podrobněji zdůvodňovat; postačí, jestliže stanoví lhůtu přiměřenou.

S ohledem na výše uvedené tak má Nejvyšší správní soud za to, že stěžovatel byl řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku a navzdory poučení o možnosti zastavení řízení této výzvě nevyhověl, proto Městský soud v Praze postupoval zcela v souladu se zákonem, jestliže řízení o žalobě podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavil.

Za situace, kdy je zřejmé, že městský soud postupoval správně, pokud řízení zastavil pro nezaplacení soudního poplatku stěžovatelem, se Nejvyšší správní soud již pouze pro úplnost stručně vyjádřil ke zbývajícím námitkám uvedeným v kasační stížnosti.

Námitce, že žádost o osvobození od soudních poplatků nebyla podána před 23. 1. 2013, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil, neboť se zcela ztotožňuje se závěrem městského soudu, že stěžovatelovo podání ze dne 8. 11. 2012, v němž požádal o ustanovení zástupce a nedostatek prostředků na úhradu služeb advokáta doložil čestným prohlášením o svých příjmových a majetkových poměrech, je třeba považovat za žádost o osvobození od soudních poplatků. Z poukazu stěžovatele na své nedostatečné finanční prostředky k vedení soudního řízení lze totiž dovodit jeho vůli vést řízení na náklady státu, jak na to poukázal již městský soud v kasační stížností napadeném usnesení. Na tomto závěru nic

nemění, že se stěžovatel v uvedeném podání výslovně domáhal pouze ustanovení advokáta pro řízení o žalobě. Pro úvahu soudu o možném ustanovení advokáta pro řízení je totiž rozhodující posouzení splnění předpokladů žadatele pro osvobození od soudních poplatků. Nelze tudíž přisvědčit ani námitce stěžovatele, že městský soud pochybil, když si žádost o ustanovení zástupce vyložil jako žádost o osvobození od soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku, v níž stěžovatel zpochybnil pasivní legitimaci žalovaných. Z obsahu žaloby je totiž zřejmé, že stěžovatel brojil proti údajnému nezákonnému zásahu příslušníků Policie ČR a justiční stráže. Kdo je žalovaný v řízeních o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem, nebo donucením správního orgánu určuje ustanovení § 83 s. ř. s. podle kterého, *žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec.* Policie ČR i justiční stráž, která je součástí vězeňské služby, jíž je podřízena, jsou ozbrojené sbory ve smyslu § 83 s. ř. s. Městský soud tudíž postupoval správně, pokud za žalované označil Policii České republiky a Vězeňskou službu České republiky.

Důvodné nejsou ani námitky, v nichž stěžovatel městskému soudu vytýká, že jej osočuje ze zneužívání soudního systému a ignoruje výslovnou žádost o osvobození od soudního poplatku podanou 23. 1. 2013. Nejvyššímu správnímu soudu je totiž z úřední činnosti známo, že počet řízení iniciovaných stěžovatelem na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu je vskutku extrémně vysoký, přičemž se v naprosté většině nejedná o věci dotýkající se přímo jeho životní sféry. Žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků ze dne 23. 1. 2013 nebyla městským soudem ignorována, neboť městský soud řádně zdůvodnil, proč o této žádosti nerozhodoval, když uvedl, že nepřináší nic nového, co by soud nezvážil již ve svém usnesení ze dne 26. 11. 2012, č. j. 5 A 198/2012 – 5; žalobce o svých poměrech uvádí jen to, co je soudu známo a co k osvobození žalobce vést nemůže.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že nezjistil namítanou nezákonnost napadeného rozhodnutí, a proto kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2013, č. j. 5 A 198/2012 – 31, podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. Úspěšným žalovaným žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly a stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

**Poučení:** Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2013

pokračování

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu